

Inductiefase DOT

Micha Ummels

Marcel Koeneman

Contact: m.ummels@groenewoud.nl

Radboud
Docentenacademie
Nijmegen

Programma

1. Inleiding	30'
a. Doelen en uitgangspunten	
b. Opzet, organisatie en werkwijze	
• Onderzoekscyclus	
• Scenario	
• Gespreksprotocol	
• Edmodo	
c. Ervaringen deelnemers en eindproducten	
2. Oefening met ontwerp en evaluatie OLA	20'
3. Open discussie	10'

1a. Doelen en uitgangspunten

Doelen (wat):

1. Versterken van de onderzoekende houding
2. Samen leren in een professionele leergemeenschap

Uitgangspunten (hoe):

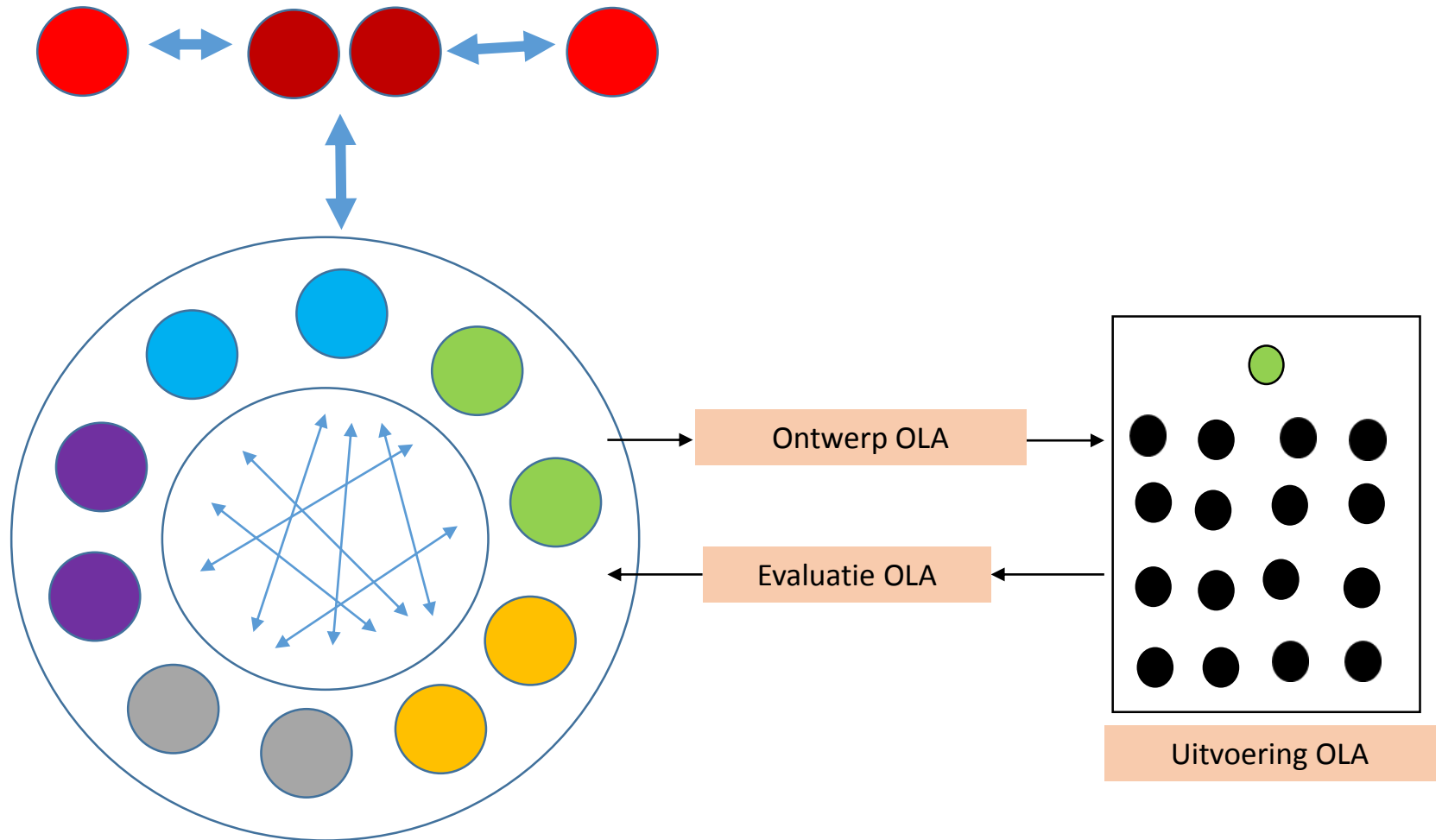
1. Gericht op eigen lespraktijk
2. Doorlopen van een onderzoekscyclus
3. Elkaar feedback geven als 'critical friends'

ontwerpen, uitvoeren en
evalueren van een
onderwijsleeractiviteit (OLA)

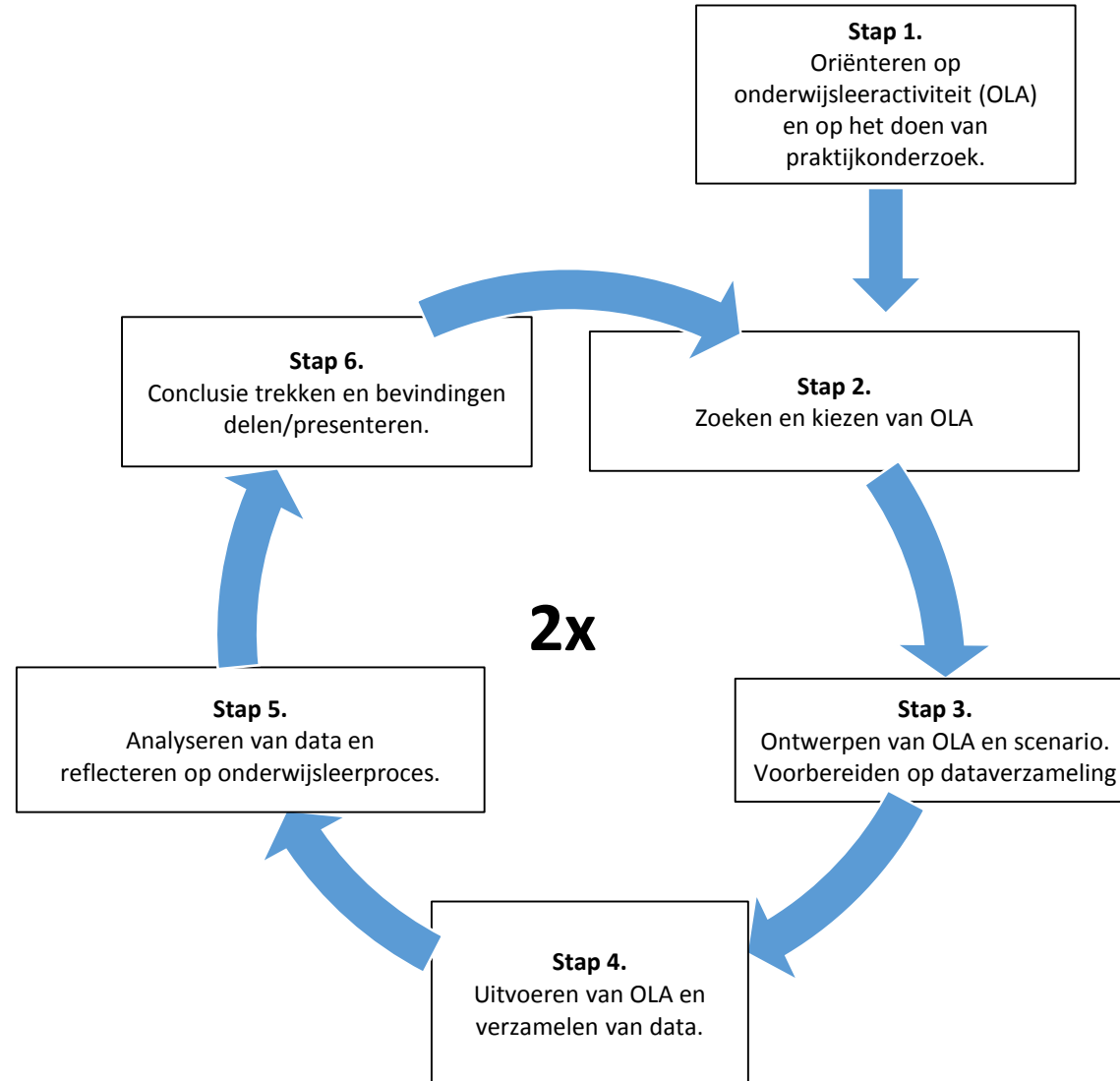
1b. Opzet, organisatie en werkwijze

- Deelnemers: tien docenten, vier coaches (twee dagelijkse begeleiding twee supervisors) van twee scholen
- Tien bijeenkomsten 1,5 uur.
Totale tijdsbelasting: 40 klokuren
- Rode draad: stappen onderzoekscyclus ►
- Scenario ►
- Gespreksprotocol voor geven feedback ►
- Digitale omgeving voor delen producten (edmodo) ►

Onderzoekscyclus

- Gelijke tred houden.
- Ondersteuning door aanbieden formats (scaffolding).
- Tijdig toewerken naar eindproduct.
- Reflectiemomenten inbouwen.

Scenario

Onderzoeksscenario - naam – datum

Samenvatting
Mijn probleem/verlegenheidssituatie in de klas is dit: ik vind het moeilijk om een rollenspel zodanig te leiden dat alle leerlingen participeren en betrokken zijn.
Om ervoor te zorgen dat leerlingen in staat zijn een x aantal argumenten te benoemen in een discussie over het poldermodel wil ik dat mijn leerlingen het volgende zien doen in de les: ze zeggen allemaal iets in het rollenspel en sommigen wisselen tussentijds van rol.
Dit betekent dat het ontwerp van mijn onderwijsleeractiviteit aan de volgende eisen moet voldoen er moet een time-out moment zijn in de les waarbij leerlingen de keuze hebben om te wisselen van rol en dat ik in mijn handelen als docent aan het volgende aandacht moet besteden: het moment herkennen dat het rollenspel uitdooft en het time-out moment creëren waarop rolwisseling kan plaatsvinden.
Om mijn onderwijsleeractiviteit na uitvoering aan te passen wil ik op de volgende methoden de leeropbrengsten, het handelen van de leerlingen en mijn eigen handelen in de les in kaart brengen: 1. video: of en hoeveel leerlingen van rol wisselden; 2. eindtoets: of er verschil is tussen leerlingen die wel of niet van rol zijn gewisseld in het vermogen om argumenten die te maken hebben met de rechtstaat te noemen; 3. Interview met een leerling die van rol is gewisseld: nagaan hoe leerlingen besluiten te wisselen van rol en hoe ze deze keuze hebben ervaren. 4. aantekeningen van de leerlingen

Beschrijving van stappen in OLA (duur in min)	Beoogd handelen docent Hoe ga ik als docent handelen?		Beoogd handelen leerlingen Wat zouden mijn leerlingen moeten doen?		Beoogde leeropbrengst Wat zouden mijn leerlingen hiervan moeten leren?	
<i>Geef elke stap weer en schat de duur ervan in.</i>	<i>Geef aan per stap waar jij zelf aandacht aan wilt besteden tijdens de uitvoering.</i>	<i>Meetmethode Wat en (hoe)</i>	<i>Noteer per stap welke waarneembare handelingen je leerlingen zouden moeten uitvoeren.</i>	<i>meetmethode Wat en (hoe)</i>	<i>Noteer per stap wat je verwacht dat je leerlingen hiervan leren.</i>	<i>Meetmethode Wat en(hoe)</i>
Introductie (5 min)	Enthousiasme overbrengen: stimuleren in te leven in een rol.	Video opname: (nagaan of er stimulerende opmerkingen zijn gemaakt.)	Ze tonen zich benieuwd, gaan klazitten klaarzitten, stellen vragen.	Video opname (Nagaan of leerlingen dit gedrag vertonen)	Door zich in te leven in een rol gaan ze nadenken over argumenten die ze kunnen noemen.	Video opname (kijken of ze zich inleven)
Rollenspel deel 1 (10 min)	Het moment dat rollenspel uitdooft herkennen.	video opname (leerlingen gaan andere dingen doen)	Binnenkring: Ze reageren op elkaar en noemen argumenten die te maken hebben met de rechtstaat. Buitenkring: ze luisteren en maken aantekeningen.	Video opname (Nagaan of argumenten worden genoemd) Aantekeningen van de leerlingen (kijken of ze iets opschrijven over concepten)	Door in te gaan op de argumenten van anderen (of dit zien gebeuren) leren ze argumenteren (vaardigheid) Ze ervaren of zien hoe x een aantal concepten die te maken hebben met de rechtstaat worden gebruikt in een discussie.	Video opname (argumenten van de leerlingen beluisteren en tellen) Aantekeningblad leerlingen (correct gebruiken en verwerken concepten)
Time-out (5 min)	Leerlingen stimuleren om zelf te bepalen of ze van rol willen wisselen.	Video opname (kijken of ze wisselen)	Ze overleggen met elkaar en sommigen kiezen ervoor om te wisselen van rol.	Observatie (als docent kijken wat ze doen)	Door de keuzevrijheid om van rol te wisselen voelen alle leerlingen zich uitgedaagd om actief mee te doen.	Interview (vragen naar effectieve elementen van de les)

Gespreksprotocol

Fasen (schatting van duur in minuten)		Activiteiten
0	Vorbereiding (2)	Alle docenten bedenken wat ze moeilijk vonden bij het ontwerpen van de OLA of het evalueren ervan. De nadruk ligt op de relatie tussen het ontwerp (en de uitvoering) van de OLA en de (verwachte) leeropbrengsten. Er wordt één docent gekozen die (als eerste) centraal staat en zijn of haar probleem inbrengt.
1	Benoemen van hulpvraag (5)	De inbrenger presenteert het eigen ontwerp en geeft aan: <ol style="list-style-type: none"> 1. Wat hij of zij hierin moeilijk vindt. 2. Op welke punten feedback van de anderen gewenst is.
2	Verheldering (5)	De overige docenten stellen verhelderende, niet-suggestieve vragen.
3	Complimenten en adviezen (10)	Er wordt een rondje gemaakt waarbij iedere docent: <ol style="list-style-type: none"> 1. Aangeeft wat in het ontwerp of de (voorgenomen) evaluatie de meeste indruk maakt/sterk is. 2. Eén toepasselijke tip of advies geeft.
4	Reflectie inbrenger (5)	De inbrenger noteert: <ol style="list-style-type: none"> 1. Welke feedback hij/zij iets mee kan. 2. Welke inzichten dit hem/haar heeft opgeleverd. 3. Wat de volgende concrete stap is (feedforward). 4. Welke externe bron(nen) hij of zij hierbij wil gaan gebruiken. Dit wordt gedeeld met de andere docenten.
5	Reflectie deelnemers (5)	Er wordt een rondje gemaakt waarbij elke docent aangeeft wat hij of zij uit het gesprek meeneemt voor het eigen ontwerp van de OLA of evaluatie ervan.

Edmodo

DOT inductiefase 2016-2017

Dr. Verbeek · Professionele ontwikkeling

[Berichten](#) [Folders](#) [Members 14](#) [Groepsinstellingen](#)

Bericht

Opdracht

Toets

Poll

Snapshot

Typ je bericht hier...

DOT inductiefase 2016-2017 ✕

Cancel or [Post](#)

Group Posts

[Filter berichten op](#) ▼

Mrs. den Rooijen aan DOT inductiefase 2016-2017

Definitieve versie Eindproduct Melissa den Rooijen

[Vertalen](#)

DOT eindproduct definitief.pdf

483.0KB

Like · [Antwoord](#) · [Delen](#) · [Browse](#)

13 jun. 2017

Typ een antwoord

1c. Ervaringen van deelnemers

DOT: FLIPPEN MET UITLEG EN BESPREKEN

Hidde Scheltinga
30 mei 2017
NSG-groenewoud

PROBLEEM

70% oefenen en 30% leren zeg ik altijd tegen mijn leerlingen wanneer ze vragen hoe ze het beste voor natuurkunde kunnen leren. Opdrachten maken en bespreken is daarom een belangrijk onderdeel tijdens mijn lessen. Welke opdrachten ik bespreek bepaal ik vaak zelf en ik merk dat dit soms niet relevant is voor alle leerlingen. Dit moest en kon beter. Met dit uitgangspunt ben ik gaan onderzoeken hoe dit anders kon.

ONTWERP

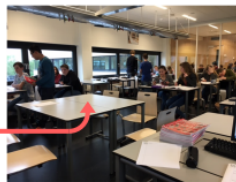
Het maken en bespreken van opdrachten moest in mijn les centraal staan. Daarnaast wilde ik de digitale methode die dit jaar beschikbaar was beter benutten. Om deze redenen heb ik gekozen voor flipping the classroom (FTC). Door de leerlingen de uitleg vooraf aan de les te geven, bleef er in de les meer tijd over voor het maken en vervolgens bespreken van opdrachten. Dankzij de digitale methode kan ik monitoren hoe de leerlingen de opdrachten maken en deze vervolgens op maat bespreken.

We hebben tijdens deze DOT twee rondes doorlopen. Tijdens de eerste ronde heb ik bij het monitoren de focus gelegd op leerlingen die verlengde instructie nodig hadden. Dit waren leerlingen die relatief veel fouten maakten bij het maken van de opdrachten. Deze leerlingen heb vervolgens apart genomen en in een kleine groep verlengde instructie gegeven en de opdrachten die ze moeilijk vonden besproken.

In de tweede ronde heb ik gezorgd voor extra uitdaging voor de leerlingen die de stof na het filmpje al goed beheersten. Voor deze groep leerlingen heb ik uitdagende opdrachten verzorgd. Bijvoorbeeld opdrachten uit vmbo-T of Havo examens en door de leerlingen opdrachten voor de klas te laten bespreken.

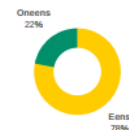
UITVOERING

- Zoeken naar geschikt filmpje van te behandelen stof.
- Filmpje voor de les aanbieden aan leerlingen.
- Leerlingen in de les laten werken aan opdrachten.
- Monitoren hoe de opdrachten gemaakt worden.
- Zorgen voor plek in het lokaal voor verlengde instructie.
- Zorgen voor uitdagende opdrachten voor leerlingen.
- Les evalueren

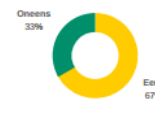

De bovenstaande opsomming is een summere weergave hoe ik mijn DOT heb uitgevoerd. Bij interesse kun je mij mailen voor een uitgebreide lesvoorbereiding en het materiaal dat ik gebruik heb tijdens mijn lessen.

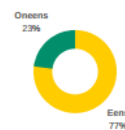
EVALUATIE

Met de uitleg uit de video kan ik alle opdrachten goed maken

Ik vind het fijner om thuis een video te kijken met uitleg, dan uitleg tijdens de les

De opdrachten die ik moeilijk vind worden tijdens de les besproken

Na het uitvoeren van mijn onderwijsleeractiviteit (OLA) heb ik in mijn klas een enquête afgenomen om te kijken hoe de leerlingen het gebruik van FTC hebben ervaren. Daarnaast was ik benieuwd of ze tevreden waren hoe de opdrachten werden besproken tijdens de les. De resultaten hiervan zijn hierboven te zien.

Naast de enquête heb ik ook een aantal leerlingen gesproken na de afloop van de les. Zij gaven aan dat ze het prettig vonden om in een kleine groep de opdrachten die zij moeilijk vonden te kunnen bespreken. Dit was ook mijn ervaring, het werkte makkelijker en ik kon veel meer aandacht besteden aan de kleine groep leerlingen.

De leerlingen die in de tweede ronde konden werken aan de uitdagende opdrachten vonden dit wel best lastig. Vanwege de verlengde instructie is er minder ruimte om deze leerlingen te begeleiden. Het houden van overzicht terwijl je bezig bent met het geven van de verlengde instructie heb ik dan ook als meeste lastige ervaren.

REFLECTIE

Door het ontwerpen van deze OLA heb ik gemerkt hoe belangrijk het is om bij het voorbereiden van mijn lessen verschillende dingen te proberen. Sommige werkvormen werken en andere niet, maar het zorgt ervoor dat je het beste uit je blijft proberen te halen.

In deze DOT heb ik gewerkt met FTC om opdrachten beter te kunnen bespreken. Dit is naar mijn inzicht goed gelukt. FTC is dan ook iets wat ik wil blijven gebruiken.

Bij het uitvoeren en evalueren heb ik gemerkt dat door het verzamelen van data, je beter kan evalueren wat werkt en wat niet. Het blijft niet alleen bij je eigen gevoel, maar je krijgt een beter inzicht hoe de leerlingen de aanpak vonden. Dit zorgt ervoor dat je je lessen nog beter kan aanscherpen.

Het blijven uitproberen en ontwerpen van diverse lessen is zeker iets wat ik meeneem uit de DOT.

Stroomdiagram

Top of Flop?!

Tijdens mijn zoektocht naar meer differentiatie binnen de klas kwam ik flipping the classroom tegen. Ik wilde flipping the classroom gebruiken als hulpmiddel om te differentiëren. Ik was benieuwd of ik iets kon ontwerpen wat voor leerlingen én docenten werkt. Ik kwam hierdoor uit op een combinatie van flipping the classroom d.m.v. edpuzzle, het doorlopen van een stroomdiagram en het werken in twee verschillende groepen.

70%

Een filmpje kijken als huiswerk vind ik leuker dan het maken van opdrachten.

79%

Het stroomdiagram heeft mij geholpen om de juiste keuze te maken in welke groep ik hoor.

88%

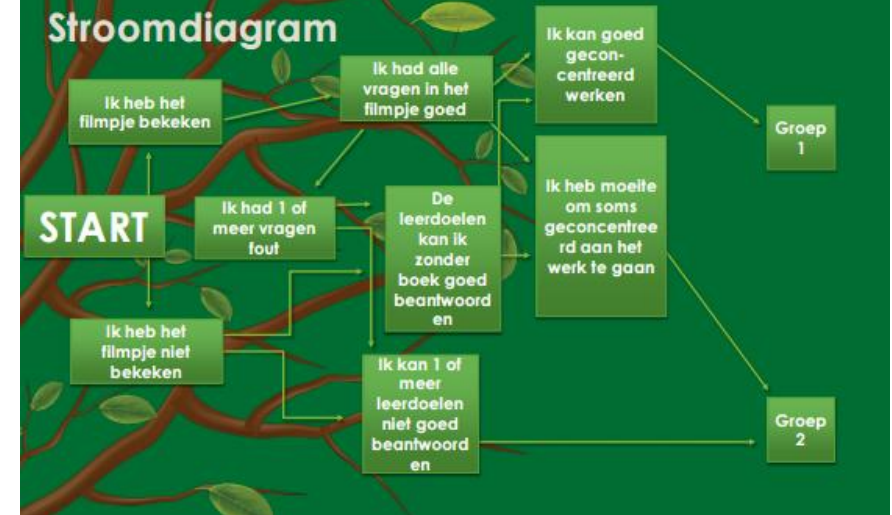
Ik vond het fijn om in verschillende groepen te werken.

Naar mijn mening is een filmpje alleen niet voldoende als uitleg over nieuwe stof. Ik heb daarom gekozen om een filmpje te plakken in het online programma 'EDPUZZLE'. Met dit programma kun je vragen invoegen in het filmpje om te checken of de lln. de uitleg begrijpen. Achteraf kun je de ingevulde vragen ook controleren.

Voordat je lln. kunt indelen in groepen vind ik het belangrijk om te checken of de uitleg is blijven hangen. Dat doe ik door middel van leerdoelen stellingen (z.o.z). Vervolgens doorlopen alle lln. een stroomdiagram om zichzelf in de groepen te verdelen (z.o.z). Als docent is het belangrijk om erop toe te zien dat leerlingen eerlijk naar zichzelf zijn.

Nadat lln. zichzelf hebben ingedeeld in groep 1 of 2 worden ze verdeeld in de twee groepen over het lokaal. Eén groep krijgt verlengde instructie en extra hulp tijdens het zelfstandig werken. De andere groep werkt zo veel mogelijk volledig zelfstandig.

Stroomdiagram

2. Oefening met ontwerp en evaluatie OLA

1. Vul formulier in (individueel)	5'
2. Delen in tweetallen en elkaar feedback geven (noteren met andere kleur pen)	10'
3. Plenaire uitwisseling over proces.	5'

Ontwerp van OLA

Welke OLA zou jij willen uitwerken?

Denk aan: Waar ben je trots op?, Wat vind je (nog) moeilijk?, Waar ben je nieuwsgierig naar?

b.v. Differentiëren op niveau bij een bepaald vakinhoudelijk onderwerp.

Focus op één aspect van OLA

Welk aspect van deze OLA wil je je op richten?

b.v. een hulpmiddel (zoals een stroomdiagram) om leerlingen aan het begin van de les in te delen in een groep met hetzelfde niveau en leervoorkeur.

Vertaal dit naar een onderzoeksvraag.

b.v. Waaraan moet een stroomdiagram voldoen om leerlingen in te delen in een groep met gelijk niveau en leervoorkeur?

Verwachting leeropbrengst

Wat verwacht je dat leerlingen doen, ervaren of leren?

Hier voornamelijk doen en ervaren:

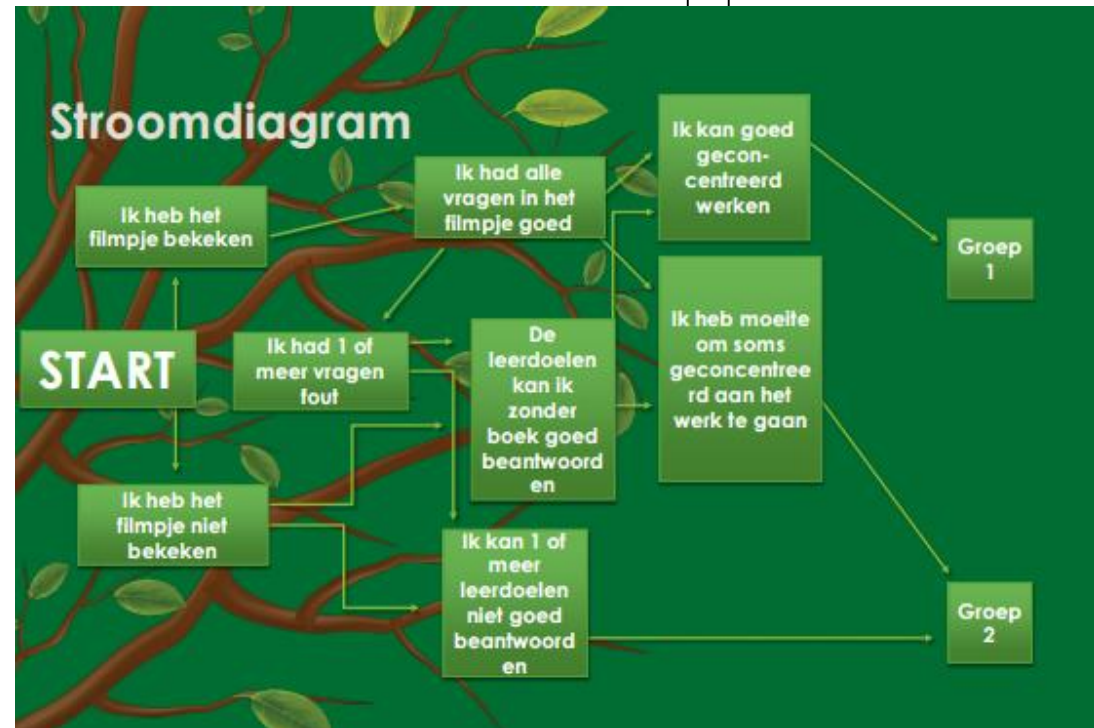
Doen: Leerlingen laten zien dat ze het stroomdiagram kunnen volgen en hun keuzes hierbij kunnen onderbouwen.

Ervaren: Leerlingen vinden het stroomdiagram een nuttig/prettig middel om zichzelf in te delen in een groep met hetzelfde niveau en leervoorkeur.

Evaluatie OLA

Welke data kun je verzamelen?

- (Les)observatie (video of collega)
- hardop-denken interview met twee leerlingen.
- Enquête
- Interview van elke groep één leerling

3. Open discussie